

Comença l'any Verdaguer. D'aquí a uns mesos, quan arribi la calda del juny, farà cent anys de la mort d'uns dels escriptors més importants de la literatura catalana de tots els temps: l'escriptor de la llengua viva, el creador d'un català modern, esponjós i ric, el poeta cabdal de la represa literària del XIX i l'heroi que va saber justificar en ell mateix tota una literatura. No m'invento el terme heroi, que el manllevo de Maragall. En el seu article necrològic, Maragall escriu que el poeta *va baixar a la ciutat cantant el seu poema, i la nostra llengua va tornar a existir viva i completa, popular i literària d'una sola peça. Va venir en el moment precís en què havia de venir perquè, com tots els herois, el moment el va crear ell: i aquesta és la seva glòria (...)* Això *va tenir d'heroi: haver creat una realitat; això va tenir de poeta: posar-se a parlar per tots en la seva terra.*

S'anuncia una munió d'actes per recordar amb dignitat l'efemèride, però em fa por que tot plegat no tiri pel camí de sempre i el programa sigui només una raó de lluïment de les administracions culturals. Per dir un disbarat: que tingui més importància la col·locació dels logotips que no pas l'empresa que cal escometre. Per això m'agradaria que sortís algú amb capacitat de provocació i de sotragar l'efemèride des de l'arrel per capgirar, si fos possible, la rutina funcional que acostuma a presidir aquesta mena de celebracions. Algú com Ernest Lluç, per posar un nom impossible, per bé que no l'he triat pas a l'atzar.

Amb motiu de l'aniversari del seu assassinat s'ha tornat a reivindicar Ernest Lluç des de totes bandes. Però hem deixat al tinter el detall d'una singular flaca literària que es deia Verdaguer. Lluç era devot de l'obra del de Folgueroles i li va dedicar uns quants articles reivindicatius, apassionats i polèmics. Sovint eren canonades de provocació a la línia de flotació de l'acadèmia convencional i del vell verdaguerisme benpensant. Poso com a exemple *Puntualitzacions entorn de Mossèn Cinto* ("Revista de Catalunya" 8; maig, 1987), que va irritar tothom i va moure una breu i divertida polèmica on va intervenir, fins i tot, Joan Corominas.

Encara que desbarrés amb alguna atzagaiada gratuïta, Ernest Lluç tenia el do de la inoportunitat i sabia remoure l'aigua calma de les coses. Convé recordar-lo en el sarau Verdaguer que ara s'enceta. Ni que sigui per destriar bé el gra de la palla, per donar més consistència al fons que a la forma, i perquè l'ètica de la divulgació i reivindicació del poeta estigui per damunt de l'estètica dels logotips de les conselleries.

